

تحلیل و ارزیابی اثرات کالبدی-اقتصادی اجرای طرح هادی در سکونتگاه روستایی

(روستای پزم تیاب از توابع شهرستان چابهار)

مهدیه نخعی

دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری دانشگاه آزاد واحد زاهدان

Zahedan_63@yahoo.com

چکیده:

اجرای طرح هادی روستایی به منزله یک مداخله کالبدی، روستاها را از ابعاد مختلف (زیست محیطی، اجتماعی - فرهنگی، اقتصادی و مدیریتی - نهادی) متأثر ساخته، دستخوش تغییر و تحول کرده است. هر چند سیاستگذاران، اثربخشی همه جانبه‌ای را از اجرای این طرح دنبال می‌کنند. رویکرد حاکم بر طرح هادی بر این نکته تأکید دارد که با ارتقای سطح کیفی ساختار کالبدی، ساختار اجتماعی - اقتصادی روستاهای کشور نیز متحول و از این راه زمینه‌های توسعه روستایی فراهم می‌شود. به عقیده متولیان این اقدام، این طرح توانسته اثرات قابل ملاحظه‌ای را در ابعاد مختلف روستا به‌ویژه بعد کالبدی و اقتصادی بر جای گذارد. روستای پزم از توابع دهستان جلهیان بخش کنارک شهرستان چابهار در فاصله ۸ کیلومتری غرب شهر کنارک در حاشیه دریای عمان و دهانه خلیج پزم واقع شده است و از آن‌جا که پدیده‌های جغرافیایی در ارتباط متقابل هم قرار دارند، وجود آشفتگی در کاربری اراضی روستا، نه تنها در ابعاد محلی مشکلاتی را برای مردم روستا ایجاد می‌کند، بلکه در ابعاد منطقه‌ای نیز اثرات خود را برجای خواهد گذاشت. مقاله حاضر تحت عنوان تحلیل و ارزیابی اثرات کالبدی-اقتصادی اجرای طرح هادی در سکونتگاه روستایی (نمونه موردی روستای پزم تیاب از توابع شهرستان چابهار) کوشیده است به ارزیابی میزان تحقق کاربری‌های پیشنهادی طرح هادی، مانند کاربری‌های مسکونی، تجاری، درمانی، مذهبی و... بپردازد و با تعیین سرانه‌ها و تراکم‌ها، به شناخت مشکلات و نارسایی‌ها دست یابد؛ تا از این رهگذر، بتوان الگویی صحیح، منطقی و علمی برای روستای پزم ارائه داد و در راستای عدالت اجتماعی که از اهداف عمده برنامه‌ریزی روستایی است، گام برداشت. نتایج بررسی نشان می‌دهد اجرای طرح هادی روستایی بر توسعه اشتغال، افزایش علاقمندی روستاییان به ادامه سکونت در روستا و کاهش تمایل مردم به مهاجرت از روستا، بهبود وضعیت کاربری‌های موجود و بهبود نسبی بهداشت محیط، تأثیر نسبتاً مطلوب بر میزان سرمایه گذاری و درآمد روستاییان، تأثیرگذار می‌باشد.

واژگان کلیدی: طرح هادی روستا، ساختار کالبدی، ساختار اجتماعی-اقتصادی، توسعه روستایی، عدالت اجتماعی